

SAMOBORSKI LIST

GODINA XXX.

U SAMOBORU, 1. SRPNJA 1943.

BROJ 4

Hrvatsko Antunovo

Vet ranim jutrom na Antunovo izkitiše nali građani svoje kuće hrvatskim zastavama.

Oko 9 sati sakupile se članovi Ustaških postrojbi te raznih društava pred zgradom »Hrvatskog Doma« na Novom trgu.

Ovdje se svrstala velika povorka, koja je na čelu s glasom »Hrvatske pučke knjige i čitaonice pošla u župnu crkvu, gdje je župnik kanonik preč. g. Juraj Kocijančić uz veliku asistenciju odslužio svečanu sv. misu zahvalnicu.

RATNI ARHIV I MUZEJ U ZAGREBU

Dne 2. lipnja u 13 sati otvorio je Poglavnik ratni arhiv i muzej u Zagrebu, koji je smješten u zgradi Upravnog stožera Ministarstva oružanih snaga na Jezuitskom trgu.

Svečanom otvorenju muzeja prisustvovali su svi vojnički izaslanici savezničkih zemalja.

Poglavnika, koji je došao u pratnji generala Perčevića i Vilka Begića, dočekao je upravitelj muzeja pukovnik Milan pl. Praunsperger, te ga pozdravio i umolio da otvari muzej.

Odgovarajući na pozdrav pukovnika Praunspergera Poglavnik je zatim održao ovaj govor:

»Gospodine pukovniče, Preurvišenosti, gospodo časnici!

Neka ova ustanova, koja se danas otvara kao dokes hrvatske vojske

poalije sv. mise krenula je povorka na Trg Kralja Tomislava, gdje je prisutne pozdravio Tabornik g. Ivan Blaščan, a zatim je duljim govorom razložio značenje dana »Hrvatskoga Antunova« dužnostnik Glavnog Ustaškog Stana g. Pavao Žegarac.

Odio ženske Ustaške Mladeži odgovarao je Ustašku himnu i nekoliko rodoljubnih pjesama.

Nakon što je glasba odsvirala Državnu i Ustašku himnu završena je ova svečanost te su se učestnici razili svojim domovima.

Tako je i Samobor na svečani način proslavio dan »Hrvatskog Antunova«.

prošlosti, bude ona u kojoj će hrvatski narod moći uvijek imati jedno žarište i sjećati se svoje prošlosti. A napose neka bude oružanim snagama Nezavisne Države Hrvatske jedno svestršte, u kojem će nalaziti slavu svojih preda, u kojima će nalaziti i uzor prema kojemu će slediti stope svojih preda svaki pripadnik hrvatskih oružanih snaga, a napose časnici stališ. Neka to bude žarište hrvatskim oružanim snagama i podstrelka bratstva u crniju s pripadnicima oružanih snaga naših velikih saveznika. Tebi pukovniče i Tvojim suradnicima najljepše zahvaljujem na uloženom trudu i uspjehu, i time ovaј muzej hrvatskih oružanih snaga proglašujem otvorenim.

Poalije Poglavnika govor je proveo je pukovnik Praunsperger Poglavnika i ostale odličnike po prostorijama muzeja tumačeci

pojedine vrste oružja kao i ostale zanimljivosti iz hrvatske ratne povijesti.

Poglavnik je s velikim zanimanjem razgledao sve izložene predmete, te mu je pukovnik Praunsperger pokazao i dvije sablje, koje su po njegovu nalogu izradene za konjaničtvu i pješačtvu. — Poglavnik je ponosno razgledao ove dvije sablje, od kojih je jedna — ona za pješačtvu — izrađena po uzoru sablje Huseina bega Gradaščevića.

Nakon razgledavanja svih izloženih predmeta u ovom arhivu i muzeju upisali su se svi prisutni u knjigu, koja će se također čuvati u ovom muzeju.

Praćen poklicima svih prisutnih Poglavnik je u 13.45 sati napustio prostorije ratnog arhiva i muzeja na Jezuitskom trgu.

IZ USTASKOG LOGORA

Samoborski kotar daruje ranjenike

Na poticaj Ženske lože Ustaše hrvatskog oslobodilačkog pokreta u Zagrebu, zakupljeno je u Samoboru za naše ranjenike 37.030 Kn. Za taj novac nabavljeno je 19.990 kom cigareta i nešto jabuka. Ostatak u novcu doznačen je blagajni Žen. loze u Zagrebu.

U travnju o. g. posjetile su samoborske gospode u pratnji članica Ženske loze iz Zagreba ranjenike, koji leže u bolničama na Sv. Duhu i Kunićaku i razdilele im darove Samobora. — Dvadesetak ranjenika dobilo je po jedan kilogram kolača, nešto ruma ili rakije i 60 cigareta.

Najtežim ranjenicima darovana su jaja, nešto sira, maslaca, malinovog soka i t. d. Cigaretama je nadleđeno 583 ranjenika.

Mjesto izvan Samobora darovala su: Bregana i okolica Kn 7.070.— Grdanjci Kn 937.—

U zimi 1940. ozbiljno je obolio (napadaj kapi), pa su mu liečnici zahranili svaki duševni napor. OI tada ponajviše je provodi u vremenu na Samoborskem okolicom, koju je poznavao kao malo tko. — Poalijednji put podvrgnut se je tešemu duševnom naporu 1941., kad je sa spomen-knjigu »Samobor« napisao oveća poviješću rasprava s Obiteljskim vlastnikom grada Samobora, na koju je provelo sve što se je do tada o toj stvari kod nas i drugdje pisalo i znalo.

Pred Bošnj 1942. krenula mu je bolest na gore, zabilježio je od dana u dan, dok ga nije u njegovoj truci pošao nekoga. Ako-dola smrta i smri. Na našem groblju, sredstvima svoga privremenog obiteljštva, zabilježio je, prema svojoj želji, i svoj vječni počinak.

U počelojenoj Bogdanoviću legatu je Samobor redimo jednoga od najvećih hrvata svojih privrednih interesova i jednoga od najvećih poslovatelja samoborskog područja, nego i jednoga od najvećih hrvatskih hrvatskih.

Što je vredno istaći, Bogdanović, hrvatski, bio je u svim smislima i u svim smislima hrvatski.

I njegovih ljudi. Ako se naša metropola, naš bieli Zagreb može ponositi, da mu je Bogdanović posvetio svoj veliki rad i svoje velike umne sposobnosti, može se Samobor pohvaliti, da mu je pokojnik poslonio svoje srce. A to je u vremenima kad ima svega vrlo malo, a ipak više nego srca, ipak značajna stvar.

— — — — —

Dr. Bogdanović potječe iz stare zagrebačke obitelji Srabeć, koje prezime je istom on promienio. Ta je obitelj do sada kroz četiri pokoljenja dala gradu Zagrebu gradski činovnike. Već Bogdanovićev predsjed i dijed bili su gradski činovnici, a to mu je i sin dr. Milivoj i tci Milica.

Milan Bogdanović rođio se 29. XI. 1876. u Dobrancima, tada velikogoričkog kotara u Turpolju gdje mu je otac bio prvi počki učitelj. Putku je školu svršio u otvorenoj školi, a prva dva razreda gimnazije, radi tebe učio je na nosi, također u otvorenoj truci kao privatista, dok je ostale razrede posjećao i matricirao na zagrebačkoj gimnaziji.

Osim toga sakupile su naše seljakinje iz sela Domaslovca, Jazbine, Otoča i Gradne 266 pisanica, koje je jedna seljakinja iz Domaslovca odnijela u Zagreb i u pratinji jedne članice Ženske loze iz Zagreba podielila ranjenicima, koji leže u bolnici u Dražkovićevoj ulici.

Sakupljanje priloga u stvarnim darovima i u novcu nastavlja se. — Pouzdano se nadamo, da će i ostala sela samoborskog kotara izvršiti svoju dužnost prema našim junackim ranjenicima.

Iz Ustaškog Logora Samobor

RODITELJIMA USTASKE MLADEŽI

Svaki narod, pa tako i Hrvatski narod, obraća najveću pažnju organizaciji mlađeži. U prvom redu zato, jer će ta mlađež kasnije preuzeti u svoje ruke vodstvo Države, pa ako ne valja vodstvo, ne valja niti država. — S toga razloga mora se mlađež odmah iz početka odgajati i pripravljati za važnu, i nadasve odgovornu dužnost.

Dužnost je stoga svakog hrvatskog oca i majke, da svoje dchte šalje u Ustašku Mlađež, a ne da mu moguće krate pohanđe sastanaka Ustaške Mlađeži ili slično.

Ustaška Mlađež na svojim sastancima ne će naučiti ništa lođega, već će naprotiv naučiti mnogo toga, što će joj naročito u budućnosti koristiti. Ustaška se Mlađež mora najprije dobro i temeljito upoznati sa Ustaškim načelima, treba ih u tančine proučiti, kako bi danas sutra postali pravi Ustaše čelič Hrvati, koji će nezavisnost svoje Domovine znati obraniti puškom u ruci, a ako bude potrebno i položiti život za Domovinu.

Mlađež mora uvek imati pred očima svjetle primjere Ustašta, pripadnika Ustaške Mlađeži, koji su položili svoje živote na oltar Domovine. — Mlađež mora slijediti njihov primjer, tako da se svagdje i na svakom mjestu uzmognе reći, da je Hrvatska bila i da će ostati Ustaška Hrvatska.

Umoljavaju se stoga Hrvati, roditelji mlađeži, da svoju djecu redovito šalju na sastanke Ustaške Mlađeži, da im polazak na te sastanke omogućuju, te da i sami nadziru, da li im djece uredno posjećuju predavanja i vježbe Ustaške Mlađeži.

Roditelji! Stavite se u vezu sa Tabornicima i Logornicima, jer vesa između njih i Vas mora biti što jača i prijateljskija, jer Ustaška Mlađež organizirana u jednom Taboru nije ništa drugo, nego jedna mala po-

rodica, u kojoj mora vladati stega, red i rad.

Ovo su tri važne činjenice, jer tamo gdje nema stega, reda i rada, nema ni napredka.

Roditelji hrvatske mlađeži ispunite tu svoju dužnost sa veseljem i užitkom, jer će te vidijeti, da će Vaš rad biti okrunjen uspjehom.

Uvick imajte na umu, da je najveća nagrada za rad postignuti uspjeh, a time će te pokazati, da svoju Domovinu ljubite, da joj želite u njenom napredku sve najbolje i da ste uvek bili, a i biti će te

Za Poglavnika i Dom spremni!
Logornik Mlađeži

— — —
23. srpnja počima tečaj lakoatletike i plivanja, koji će trajati 15 dana. Isti će se održati u Zagrebu. Tečaju mogu prisustvovati djevojke odnosno žene od 16–30 godine. Dotične ne moraju biti pripadnice Ustaške Mlađeži, ali poslije završenog tečaja, moraju suradivati sa Ustaškom Mlađeži.

Informacije se mogu dobiti u Logoru 2. U. M. Samobor. — Prijavak se uvažuje najkasnije do 8. srpnja 1943. godine.

Kandidati se biraju na području cijelog kotara Samobor.

Za Poglavnika i Dom spremni!
Logornica 2. U. M.

UPOZORENJE NAUKODAVCIMA I POSLODAVCIMA

Dopust naučnika i najmlađih rednika.

Upozorju se naučnici i poslodavci, da su prema Zak. Odredbi od 30. travnja 1942. određeni godišnji dopusti svim naučnicima i mlađim radnicima u vremenu od 1. svibnja do konca rujna svake godine.

Svaki naučnik i mlađi radnik prije nego nastupi svoj godišnji dopust, mora se javiti ovome uredu radi predbilježbe.

Protiv svima onima, koji ne će svoje naučnike i mlađe radnike pustiti na dopust bit će podnešena prijava vlastima.

Za Poglavnika i Dom spremni!
Ured za zaštitu radničke mlađeži.

—————

ZAKLJUČAK ŠKOLSKE GODINE

Na Petrovo i Pavlovo završena je obuka na našoj Državnoj mješovitoj puškoj školi. — Poslije sv. mise podijeljena su izpitna izvješća dječi u »Hrvatskom Domu«.

Obuka se vršila u 4. razreda dječaka i 1 djevojčica te 3 razreda više narodne škole.

Početkom godine upisan je bio 351 učenik, na svršetku godine bilo je 332 učenika. Od ovih dobio je ocjenu izvrstno 55, veoma dobro 71, dobro 62, dovoljno 62, nedovoljno 7 a 97 je neispitanih.

Na samoborsku školu premješteni su učitelji: Sesnić Ivan iz Hrvatske Mitrovice i Tičak Eva iz Kutne. Umirovljene su učiteljice: Wrand Stefanija, Praunapger Vilma i Zlata Bogović. Na vojnoj vježbi nalaze se: Sesnić Ivan i Hetler Josip. —

Ljungova zahvala iznos 83.857.36 Kn.

Školska zgrada, koja se nalazi u adaptaciji nije još dogotovljena, pa se obvezala održavati u razmaku od godine i po jedinstvenim rasporedima.

POMOZITE USTAŠKI MLAĐEŽI SAMOBORA!

SVEĆANO OTVORENJE I BLAGOSLOV NOVOG PREVOZA NA SAVI

Na Petrovo i Pavlovo otvorio je u selu Medsave, kotar Samobor, državni tajnik g. ing. Bulić svečano novi, čvrti prevozni brod — skelu — na Savi u prisutnosti velikog broja inženira iz Zagreba i trojice njemačkih inženira, samoborskog predstojnika, načelnika i bilježnika te načelnika i bilježnika občine Vanjski Samobor, a na veliku radost i zadovoljstvo mnogih seljaka.

Brod na dva velika čamca, pričvršćen na jako željezno uže s koloturom, izradili su dolično domaći seljaci po nacrtu i uputama stručnjaka.

Poslije ručka u 3 sata poslije podne, obavio je svečani blagoslov novoga prevoza preč. g. J. Kocijančić, kanonik, uz prigodni govor, u kojem je u ime naroda toplo zahvalio državnoj vlasti napose g. državnom tajniku ing. Builcu, što je oblinom podrrom omogućio nakon težkog čekanja od više desetljeća, udovoljiti velikoj potrebi naroda, koji je samo s velikom mukom i opasnošću prelazio brzu Savu da obradi svoja zemljišta.

Državni tajnik izrazio je u oduljem govoru svoju radost te pohvalio slogan i mar seljaka uz želju, da se i drugi u njih ugledaju, pa će se lako ostvariti i ona veća preduzeća na korist čitavog naroda i Nezavisne Države Hrvatske.

Narod je oduševljen pohrilo na brod, na kojem je lepljala hrvatska zastava, i tri puta se prevezao preko Save i natrag pjevajući hrvatske i nabožne pjesme.

KAKO SE POZDRAVLJA

Od Ustaškog stožera za grad Zagreb primila je Trgovinska komora slijedeći dopis:

— Predsjedništvo vidi je po brojem 21.883-41. od 19. I. 1942. god. izdalo je u »Zborniku« br. 4. od 11. II. 1942. god. upute svim oblastima i državnim uredima, a također i posebnim ustanovama, o načinu pozdravljanja i odzdravljivanja za vrieme službe, kao i izvan iste. Prema tim uputama pozdrav i odzdrav je jedan: »SPREMINI«. Uz glasni i razgovjetni pozdrav, odneseo odzdrav, imajući svi pozdravljati i odzdravljati dizanjem desne ispružene ruke do 45°, t. j. da kut ispružene ruke sa vodoravnom crtom čini polovicu kuta. Ruka se mora podpuno pružiti sa sastavljenim prstima i palcem.

Kako je primjećeno, da mnogi vlastnici i namještajci trgovina i ostalih prirodnih poduzeća još uvek pozdravljaju starim slavenskim pozdravima: »Klesjam se«, »Siuga pokoran«, »Ljubim ruke i sl.«, preporećano naslovu, da u najskorije vreme izda u tom predmetu svim vlastnicima trgovina i sličnih prirodnih poduzeća na području Nezavisne Države Hrvatske prema uputama Predsjedništva vidi, okrušeno s uputama.

Uposoravamo naslov, da će predsjednik Ustaškog Pokreta na to strogo peniti, te da će svakog trgovca i svakog drugog prirodnika, koji ne će pozdravljati ustaljiti prvenstvo na odgovornost, odneseo na opstrukciju. — Osobito će biti nadzirani oni trgovci i predstavnici, koji su krepili trgovine ili bježe druge prirodne poduzeće poslije 10. travnja 1941.

Ujedno uposoravamo naslov, da se uputi i broj provizornog slavenskog depozitariju t. j. da svaki depozitor ugovori ugovor s »SA POGLAVNIKA I DOMU SPREMINI«.

pozivaju svi porezovnici, da na vrieme udovoje svojci poreznoj dužnosti, jer će se u protivnom napiata izvršiti primjenom najstrožijih mjeru ovršnog postupka zaračunavači pri tom kamate i ovršne troškove.

SLIKOKAZ »SAMOBOR«
pričaju: u mј. srpnju sljedeće slikopise:

3. u pol 9 sati, 4. u 6 i pol 9 sati :
5. u pol 9 sati: »DAVOLICA« (Sok Hüko Emmert). Novi madarski slikopis, koji će osvojiti sva srdca.

10. u pol 9 sati, 11. u 6 i pol 9 sati :
12. u pol 9 sati: »POLJUBAC I NISTA VISE« (Egy Csok Es Mas Semmi). Glazbena komedija o ženi koja se želi riešiti muža i t.d.

17. u pol 9 sati, 18. u 6 i pol 9 sati :
19. u pol 9 sati: »TOKAJSKA KRV« (Tokaji aszu). Priča o mlađim ljudima i mlađom vinu, o starim griesima i starim predrasudama.

24. u pol 9 sati 25. u 6 i pol 9 sati :
26. u pol 9 sati: »ZOV ZEMLJE«. Idealan slikopis o vraćanju rodnoj grudi!

31. u pol 9 sati, 1. VIII u 6 i pol 9 sati :
2. VIII u pol 9 sati: »NAPULJ, KOJI NE UMIRE« (Napoli che non muore). Slikopis o Napulju i njegovim vječnim ljetnim pjesmama! Tito Schipa pjeva stare i nove Napuljske pjesme!

UMERLI U SAMOBORSKOJ 2.UPI

U mјesecu lipnju: Antun Bišćan, kozarci obrtnik, rođen 1882., umro u Zagrebu 6. VI., pokopan u Samoboru 8. VI. — Alojz Kitljin, Slava Gora, rođen 1881., umro 8.VI. — Anastarija Kolman, Hrastina rođ. 1868., umrla 10. VI. — Alojz Horvat, Grdanjci, rođ. 1898., umrla 14. — Bora Vitko, Farkaljevac, rođ. 1880., umrla 17. — Julika Librić, Vrhovčak, rođ. 1883., umrla 17. — Tomo Pavlešić, domobran, rođ. 1918., umro u Pakracu 17. ranjen u borbi, pokopan u Samoboru. — Bora Skrobot, rođ. 1902., Otok, umrla 23. (nearećom se utopila u Savu). — Katarina Regović, Samobor, rođ. 1875., umrla 26.

S P O R T

H. R. S. K. »Samobor« prvak područja
»Lopadić«.

Na Tislovo odigrana je na našem igraštu u Samoboru u odlučna utakmica za prvu poziciju »Lopadiće« između H. R. S. K. »Samobor« i našeg domaćeg kluba.

Naša je momčad nakon težke i naporne borbe pobedila s posjedkom 4:2 — Naša momčad — koja je sada u odličnoj spremi — uspjela je time postići četvrti uspjeh osvajajući prvenstvo. — Zgoditke su pojavili: Bišćan H. 2 i Kogoj 2.

Igru je vodio nepristrano i dobro savezni sudac g. Urch. Gledalo je bilo vrlo mnogo, i to najbolje pokazuje da naše občinstvo znade cijeniti trud, ako ne izostaju uspjeli. — U daljnjem borbi za prvenstvo pokrajine naš klub se sastaje s prvakom grada Karlovca i to na prvoj utakmici iduće nedjelje u Karlovcu, i na povratnoj u Samoboru.

Uspjeh našeg domaćeg sporta veoma nas je obradovao, a velika je zaslužna za to povjerenika za sport g. Ivica Mahović, pa se brojnim čestitkama pridružujemo i mi, nadajući se da će našim športašima ovaj uspjeh dati još viša podstrelka za daljnji rad, a našem občinstvu da ga u tom redu pomognu.

SAMOBORSKE KRUSNARICE

Sjećam se svoga djetinства, svoga mladenačtva. Često mi dolaze u pamet samoborske krušnarice, jer su moji dječji dani uzko povezani uspomenama na njih. To je davno prošlo doba, kad se mlijeko dobivalo po 2 krajcara.

Po prečerima samoborskog krušnarica stajali su bicili hlijebovi na daleko poznati cipovci, koji su se držali zajedno, a dali su se lahko razkidati. To je bila grana. Izložene su bile i gibančice od rožičaka i oraha. Male kuće naših nekadašnjih krušnarica bile su većinom pokrite slamom.

Nema već davno domaćih krušnarica, a ja ih ovdje navodim: Fanika Letinka, Nanča Paučtovka, Katica Frealinka Šufljaka, Tušica Druškovićka, Maksica Vapnarka, Ložika Lamotovka, Tkaličićka, Regovićka, Hercegovka, Hersovka, Slavorevčevka. — Sve su to bile vredne domaćice.

O Božiću one su na trgu, uz cipovce i Brglače, prodavale božićne vlenice. Njima su mnogi građanici i seosku kuću urešile.

U korizmi su prerd kućom namakale u škafima bakalar ili »štukfiš« i na trgu ga prodavale u velikim količinama.

Ovi sitni redci napisani s ljubavlju, neka su na spomen starim samoborskim krušnaricama, koje su marljivo pekli kruh i podržavale ovu vrstu kućnog obrta u stara prošla vremena.

S. Galan

»Samoborski list« izlazi svakoga 1. u mјesecu. — Predplata za god. 1943. iznosi 50.— Kn. — Uredništvo i uprava: Samobor, Livadićeva ulica br. 2. — Vlastnik i odgovorni urednik Slavko Sek. — Tiskat »Samoborske tiskare« Slavka Seka u Samoboru, Livadićeva ul. br. 2.

ZAMJENA KUĆE SAMOBOR—ZUPANJA
bogato sriensko mjesto, leži na Savi, srednja škola u gradnji, tvornica šećera i žeste. Plan kuće pogledati kod Kufrin, Starogradskog ulica broj 47.

JAVNA ZAHVALA

Svi rodacima, prijateljima i znancima, koji su mi mogli i nezaboravnog supruga

Tomu Pavlešiću

nakon tragične smrti u obrani Domovine proti odmetniku, do hladna groba sproveli, odar mu cviećem i viencima okitili, a meni svoju sućut izrazili budu ovime moja srdačna i topla hvala.

Napose hvala mojim dobrim kumovima Noršić Dragutinu i Eli, koji su najviše pridonjeli, da sam smrte ostatak svog milog pokojnika uzmogla prevesti iz Pakraca na ukop u Samobor, kaq i svima onima koji su darovali za glazbu, kao i samoj glazbi, koja je prisustvovala kod ukopa.

Mnogo, mnogo hvala svima, koji su me u teškoj boli tjeđili i u pomoć mi priskočili.

Još jednom svima topia hvala, a od Boga plata.

Tugajući suprug
ANDELA PAVLEŠIĆ rođ. ŠKELJAN i t. s. NADICA

JAVNA ZAHVALA

Svi rodacima, prijateljima i znancima, koji su mi našeg nezaboravnog oca, brata, Jorgora i t. d.

Antuna Bišćana

posjednika i obrtnika

do hladnog groba ispratili odar mu viencima okitili i da bilo kojim drugim načinom u našoj teškoj boli utjelili.

Primili smo toliko plamenih i ustvarnih izjeva čestitki, da se možemo svakome posebno zahvaliti pa to čestimo ovim putem.

Osobita hvala Nečniku g. Dra Angera, koji mu je u njezinoj bolesti bio na liečničkoj pomoći, kao i pred. g. Jurju Kocijančiću koji se nad otvorenim grobom oprestio i učinio dragim pojedincem.

Svima još jednom hvala i od Boga plata.

Obraćamo danas
BISCAN.